

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 472/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Vladimír Filičko, PhD., s. r. o., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Vladimír Filičko, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4 Up 709/2019 z 24. júna 2019, uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4 Up 709/2019 z 9. apríla 2020 a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4 Up 709/2019 zo 17. júla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. septembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním z 1. októbra 2020, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Up 709/2019 z 24. júna 2019 (ďalej aj „platobný rozkaz“), uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 z 9. apríla 2020 a uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 zo 17. júla 2020 (spolu aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 4 Up 709/2019 v postavení žalovaného. Žalobkyňa, obchodná spoločnosť ██████████, ██████████ ██████████ (ďalej len „žalobkyňa“), sa návrhom na vydanie platobného rozkazu domáhala proti sťažovateľovi zaplata sumy 1 416,53 € s príslušenstvom.

3. Okresný súd platobným rozkazom rozhodol, že sťažovateľ je povinný do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobkyni istinu v sume 1 416,53 €, úrok z omeškania 5,00 % ročne zo sumy 1 227,84 € od 13. septembra 2016 do zaplata alebo v tej istej lehote podať odpor a zároveň je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v sume 212,90 €.

4. Sťažovateľ podal proti platobnému rozkazu odpor, ktorý bol uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 z 9. apríla 2020 (ďalej aj „uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom“ alebo „uznesenie o odmietnutí odporu“) odmietnutý.

5. Sťažovateľ podal proti uzneseniu o odmietnutí odporu sťažnosť, ktorá bola uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 zo 17. júla 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) zamietnutá.

6. Sťažovateľ vo vzťahu k porušeniu jeho v ústavnej sťažnosti označených práv platobným rozkazom namieta, že tento pri dodržaní zákonnom stanoveného postupu

zo strany okresného súdu nemal byť vôbec vydaný. Okresný súd si podľa názoru sťažovateľa nesplnil svoju zákonnú povinnosť, a to prihliadať na premlčanie práva vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy z úradnej moci podľa § 54a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vydal platobný rozkaz napriek tomu, že nárok uplatnený žalobkyňou bol v čase podania návrhu premlčaný. V tomto kontexte sťažovateľ namieta, že z priebehu konania pred okresným súdom vyplýva, že na premlčanie nároku žalobkyne poukazoval niekoľko krát, a to jednak v odpore, ako aj v následnej sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bol jeho odpor odmietnutý. Uvedenú skutočnosť však okresný súd „*nijako nereflektoval ani nezohľadnil*“, pričom sa zamerával len na skúmanie formálnych náležitostí odporu podaného sťažovateľom.

7. Argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k porušeniu jeho práv uznesením okresného súdu, ktoré vydal vyšší súdny úradník, je založená na skutočnosti, že proti platobnému rozkazu podal odpor včas, vecne odôvodnený a autorizovaný. Tento však nebol podaný na predpísanom elektronickom formulári, ale to len z toho dôvodu, že 25. marca 2020 (deň podania odporu, pozn.) bol výpadok portálu eŽaloby. Vzhľadom na uvedené bol odpor sťažovateľom zaslaný prostredníctvom portálu slovensko.sk služby Všeobecná agenda. Napriek uvedeným skutočnostiam bol odpor sťažovateľa odmietnutý. V tejto súvislosti sťažovateľ považuje za „*absolútne absurdné*“, aby mu bola pričítaná zodpovednosť za také skutočnosti, ktoré nemá žiadnym objektívnym spôsobom možnosť ovplyvniť. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že považuje za spravodlivé a logické, ak zo strany štátu, ktorý vyžaduje od adresátov právnych noriem určité správanie, budú vytvorené aj zodpovedajúce podmienky, ktoré takéto správanie umožňujú. Inými slovami, ak štát prostredníctvom zákona požaduje od sťažovateľa podanie odporu elektronicky na predpísanom formulári, je jeho základnou povinnosťou zabezpečiť, aby sťažovateľ mal aj reálnu možnosť túto povinnosť splniť, a to kedykoľvek počas trvania zákonom stanovenej lehoty na podanie odporu.

8. Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 zo 17. júla 2020 sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v dôsledku

nevysporiadania sa s jeho pre vec podstatnou argumentáciou, čo sa týka aplikácie § 54a Občianskeho zákonníka. Okresný súd sa s argumentáciou sťažovateľa o potrebe prihliadnutia na premlčanie z úradnej moci a z nej plynúcej potreby zrušenia platobného rozkazu v odôvodnení napadnutého uznesenia nijako nevysporiadal a tejto sa ani „*okrajovo nedotkol*“. V odôvodnení napadnutého uznesenia sa obmedzil na odmietnutie odporu sťažovateľa, ktoré odôvodnil formálnymi nedostatkami odporu, pričom argumentáciu sťažovateľa o potrebe prihliadnutia na premlčanie nároku žalobkyne *ex officio* úplne odignoroval a touto sa vôbec nezaoberal, a preto je nepreskúmateľné a arbitrárne.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezhom rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4Up/709/2019, zo dňa 24.06.2019 porušené boli.

II. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4Up/709/2019 zo dňa 09.04.2020 porušené boli.

III. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4Up/709/2019 zo dňa 17.07.2020 porušené boli.

IV. Platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4Up/709/2019 zo dňa 24.06.2019 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

V. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4Up/709/2019 zo dňa 09.04.2020 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

VI. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4Up/709/2019 zo dňa 17.07.2020 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

VII. Okresný súd Banská Bystrica je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 172,86 € na účet jej právneho zástupcu, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

10. Sťažovateľ navrhol odložiť vykonateľnosť platobného rozkazu.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom

bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

18. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je ním tvrdené porušenie v ústavnej sťažnosti označených práv napadnutými rozhodnutiami z dôvodu, že neboli splnené zákonné podmienky na vydanie platobného rozkazu, okresný súd nezohľadnil potrebu aplikácie § 54a Občianskeho zákonníka, formalistickým výkladom zákona o upomínacom konaní odmietol sťažovateľom podaný odpor, pričom nezohľadnil ním tvrdenú nefunkčnosť a nedostupnosť elektronických služieb portálu eŽaloby. Okresný súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s jeho argumentáciou týkajúcou sa nesplnenia podmienok na vydanie platobného rozkazu.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru platobným rozkazom okresného súdu

19. Ústavný súd konštatuje, že proti platobnému rozkazu, ktorý je vydaný v upomínacom konaní, môže žalovaný podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní

podat' odpor. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý.

20. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

21. Uvedené zákonné ustanovenie predpokladá účinné vyčerpanie prostriedkov nápravy v konaní pred všeobecnými súdmi. Tak, ako vyplýva z priebehu konania pred okresným súdom, sťažovateľ síce odpor podal, avšak nie zákonom predpokladaným spôsobom, čo viedlo k jeho odmietnutiu bez vecného prieskumu ním vznesených námietok proti platobnému rozkazu.

22. S poukazom na uvedené tak v prípade sťažovateľa nejde o účinné vyčerpanie jemu dostupných prostriedkov nápravy pred všeobecnými súdmi, keďže okresný súd ani nepristúpil k preskúmaniu jeho námietok pre formálne nedostatky podaného odporu a tento odmietol.

23. V okolnostiach konkrétneho prípadu neprichádzala do úvahy ani aplikácia § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde (potrebou ktorej sťažovateľ ani v podanej ústavnej sťažnosti neargumentoval, pozn.), podľa ktorého ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa nebolo možné vzhliadnuť ani v okolnostiach nemožnosti podať odpor prostredníctvom na to predpísaného elektronického formuláru, ktorými sťažovateľ argumentuje v ústavnej sťažnosti, a to s poukázaním na skutočnosť, že ústavný súd nevzhladol v napadnutom uznesení a nemu predchádzajúcom uznesení okresného súdu o odmietnutí odporu žiadne ústavnoprávne vybočenie (pozri bod III 3 tohto uznesenia).

24. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 z 9. apríla 2020

25. Uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 z 9. apríla 2020 je uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom, pričom v zmysle § 239 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov je proti nemu prípustná sťažnosť, o ktorej bude rozhodovať sudca.

26. Sťažovateľ využil možnosť podať proti uzneseniu o odmietnutí odporu sťažnosť. O podanej sťažnosti rozhodol okresný súd konajúci prostredníctvom sudcu napadnutým uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 zo 17. júla 2020 o zamietnutí sťažnosti.

27. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd [čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy (napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 49/01)].

28. Vo vzťahu k uplatňovaniu spomínaného princípu subsidiarity judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa právneho názoru ústavného súdu preto nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia

o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09).

29. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 z 9. apríla 2020 konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Up 709/2019 zo 17. júla 2020

30. Sťažovateľ ústavnú sťažnosť v tejto časti odôvodňuje „*neústavnosťou*“ napadnutého uznesenia a porušením jeho v ústavnej sťažnosti označených práv tým, že

- okresný súd neprihliadol na ním podaný odpor proti platobnému rozkazu a
- odignoroval v priebehu celého konania povinnosť prihliadnuť na premlčanie nároku žalobkyne z úradnej moci, a teda sa nevysporiadal s jeho podstatnou argumentáciou.

31. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu na začatie konania hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej

by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

32. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 209/05).

33. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované

so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997 sťažnosť č. 21522/93).

34. K prvej námietke sťažovateľa ústavný súd poukazuje na znenie § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, podľa ktorého ak sa odpor podáva elektronickými prostriedkami, musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu. Ďalej podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní súd bez toho, aby vyzýval žalobcu na vyjadrenie, odmietne odpor podaný elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní.

35. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia poukázal na skutočnosť, že v prípade sťažovateľom podaného odporu neboli splnené podmienky podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, keď odpor podaný sťažovateľom elektronicky nebol podaný prostredníctvom určeného elektronického formulára. Okresný súd napokon poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ v konaní zastúpený právnym zástupcom mohol zvoliť aj inú formu podania odporu (v listinnej podobe), keďže bol náležitým spôsobom poučený v platobnom rozkaze aj o formálnych náležitostiach odporu, ktoré platia už viac ako tri roky, a to na tlačive, ktoré mu bolo doručené spolu s platobným rozkazom.

36. Možno konštatovať, že okresný súd konal v súlade s platnou právnou úpravou a sťažovateľ bol vopred riadne poučený o následkoch nepodania odporu podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní.

37. Námietka o dočasnej nefunkčnosti elektronických služieb prostredníctvom portálu eŽaloby nebola bližšie zdôvodnená ani preukázaná, a to ani v konaní pred okresným súdom, ako ani v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd dopytom na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) zistil, že v prípade poruchy portálu eŽaloby sa osoba, ktorá nevie odoslať formulár pre výpadok portálu, môže dožadovať vydania potvrdenia o tomto výpadku priamo cez kontaktný formulár na stránke ministerstva, a to aj spätne. Tak, ako vyplýva z dôvodovej správy k zákonu

o upomínacom konaní, koncepcia zákona vychádza z elektronického systému podávania návrhov formou štandardizovaných elektronických formulárov, zverejnených na webovom sídle ministerstva. Formuláre majú štruktúrovanú podobu, ktorá umožňuje ich automatické spracovanie informačným systémom na súde, čo má výrazný vplyv na urýchlenie konania. Uvedené platí aj pre možnosť podania odporu elektronicky prostredníctvom na to určeného formuláru, k čomu pre žalovaného v upomínacom konaní zákonodarca stanovil alternatívnu možnosť podania odporu v listinnej podobe. Z ústavnoprávneho hľadiska je teda podstatné, že existovala alternatívna forma podania odporu, a to v listinnej podobe, čo sťažovateľ nevyužil.

38. Možno teda uzavrieť, že odpor podaný sťažovateľom bol odmietnutý preto, lebo nebol podaný prostredníctvom na to určeného formulára, ktorého použitie sa vyžaduje, ak sa odpor podáva elektronicky. Táto podmienka vyplýva explicitne z § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní a rovnako vyplynula aj z poučenia daného okresným súdom. Okresný súd konal v zmysle príslušného zákonného ustanovenia a nasledoval jeho doslovný výklad, pričom tak učinil v medziach, ktoré ústavný súd hodnotí ako ústavnoprávne konformné. Sťažovateľ zároveň mal objektívnu možnosť riadne uplatniť svoje procesné práva, t. j. podať odpor, a bolo na jeho zvážení, akou formou tak učiní (m. m. IV. ÚS 369/2020).

39. K druhej námietke sťažovateľa o neprihliadnutí okresného súdu na potrebu aplikácie § 54a Občianskeho zákonníka z úradnej moci a nevysporiadaním sa s touto podstatnou argumentáciou ústavný súd poukazuje na tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia (bod 13, pozn.), v ktorej okresný súd uviedol, že v prípade, ak nie sú splnené podmienky na podanie odporu podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, a teda súd odmietne odpor, už nie je jeho povinnosťou zaoberať sa podaným odporom vo veci samej. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že táto argumentácia si vzhľadom na odmietnutie odporu nevyžadovala zo strany okresného súdu odpoveď.

40. Vzhľadom na uvedené ústavný konštatuje, že v napadnutom uznesení okresného súdu nevzhladol žiadne vybočenie z ústavnoprávných požiadaviek kladených

na zachovávanie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

41. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa vrátane návrhu na odklad vykonateľnosti platobného rozkazu v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu